

Kétoldali együttműködés az
Aggteleki- és a Szlovák-karszt
barlangjai világörökség helyszín
kezelésében

Gaál Lajos – Szlovákiai Barlangok Igazgatósága
Gruber Péter – Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

A Gömör-Tornai-karszt

Roznava

Image © 2006 TerraMetrics
© 2006 Europa Technologies

©2005 Google

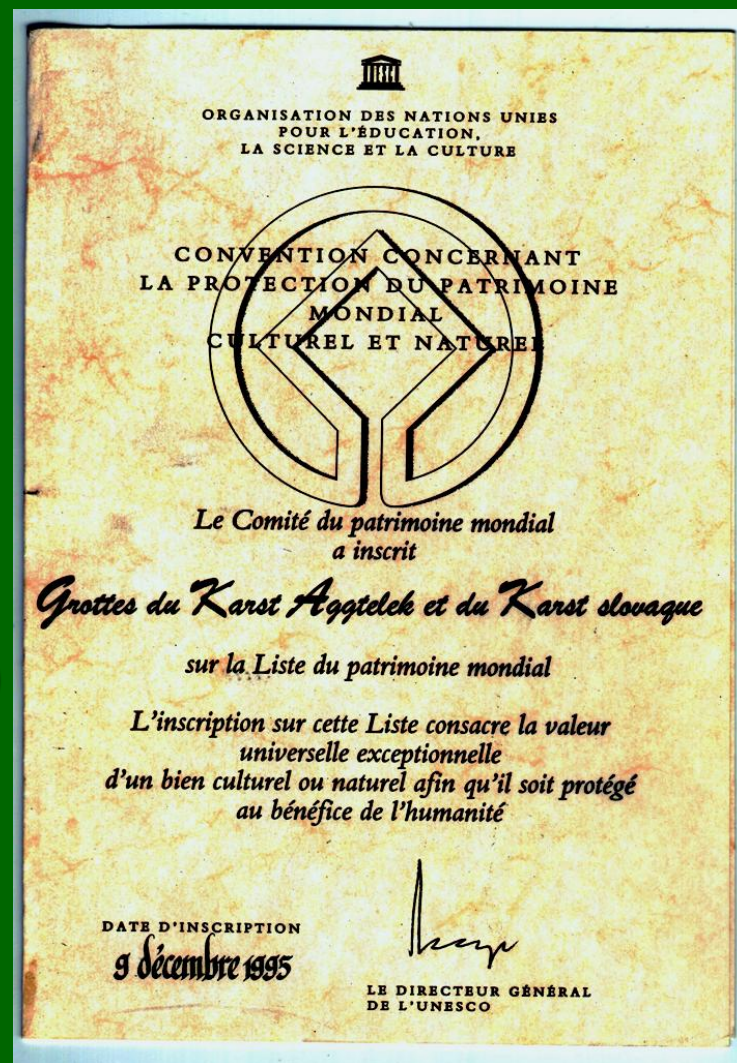
Center 48°36'21.76" N 20°35'40.75" E

Streaming ||||| 100%

Eye alt 58.09 km

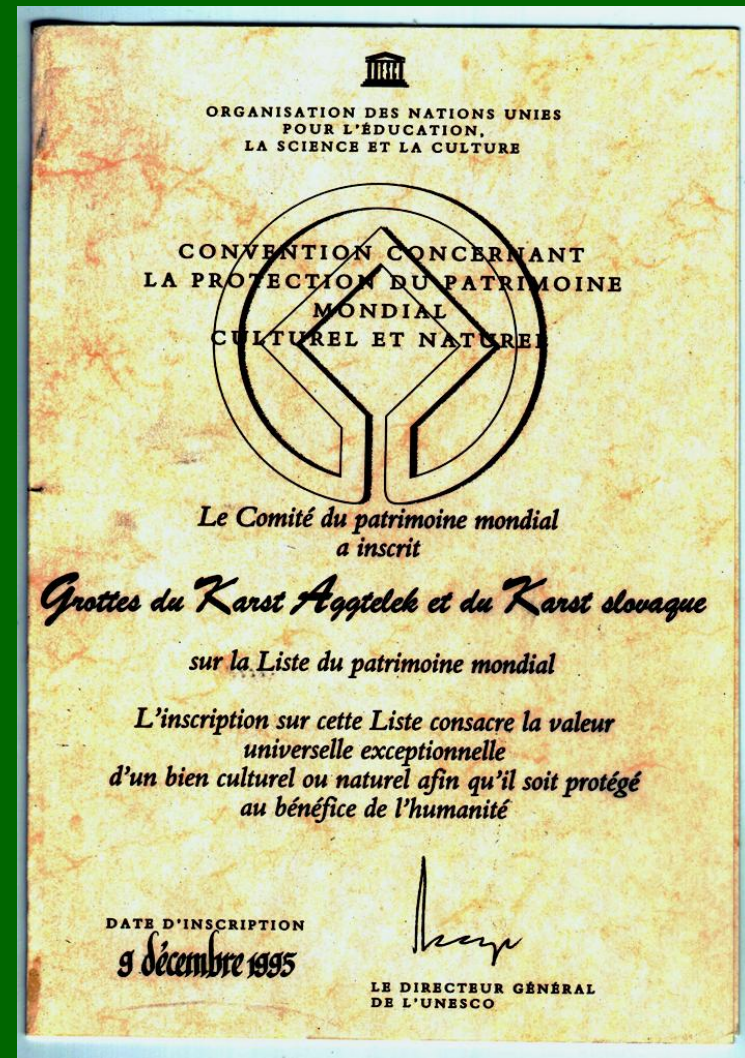
A magyar oldal védettségének jelentősebb állomásai

- 1978 - Aggteleki Tájvédelmi Körzet
- 1979 - Aggteleki Bioszféra Rezervátum
- 1985 - Aggteleki Nemzeti Park
- 1985 - ANP Igazgatóság (NP + 2 TT)
- 1990, 1997, 2001 - ANP bővítések
- 1995 - Világörökség cím (barlangok)
- 1997 - Működési terület bővülés
- 2001 - Ramsari terület
(Baradla-barlang felszíni vízgyűjtője)
- 2007 - Működési terület bővülés
(Zempléni TK, Tokaj-Bodrogzug TK, 8 TT)

A szlovák oldal védettségének jelentősebb állomásai

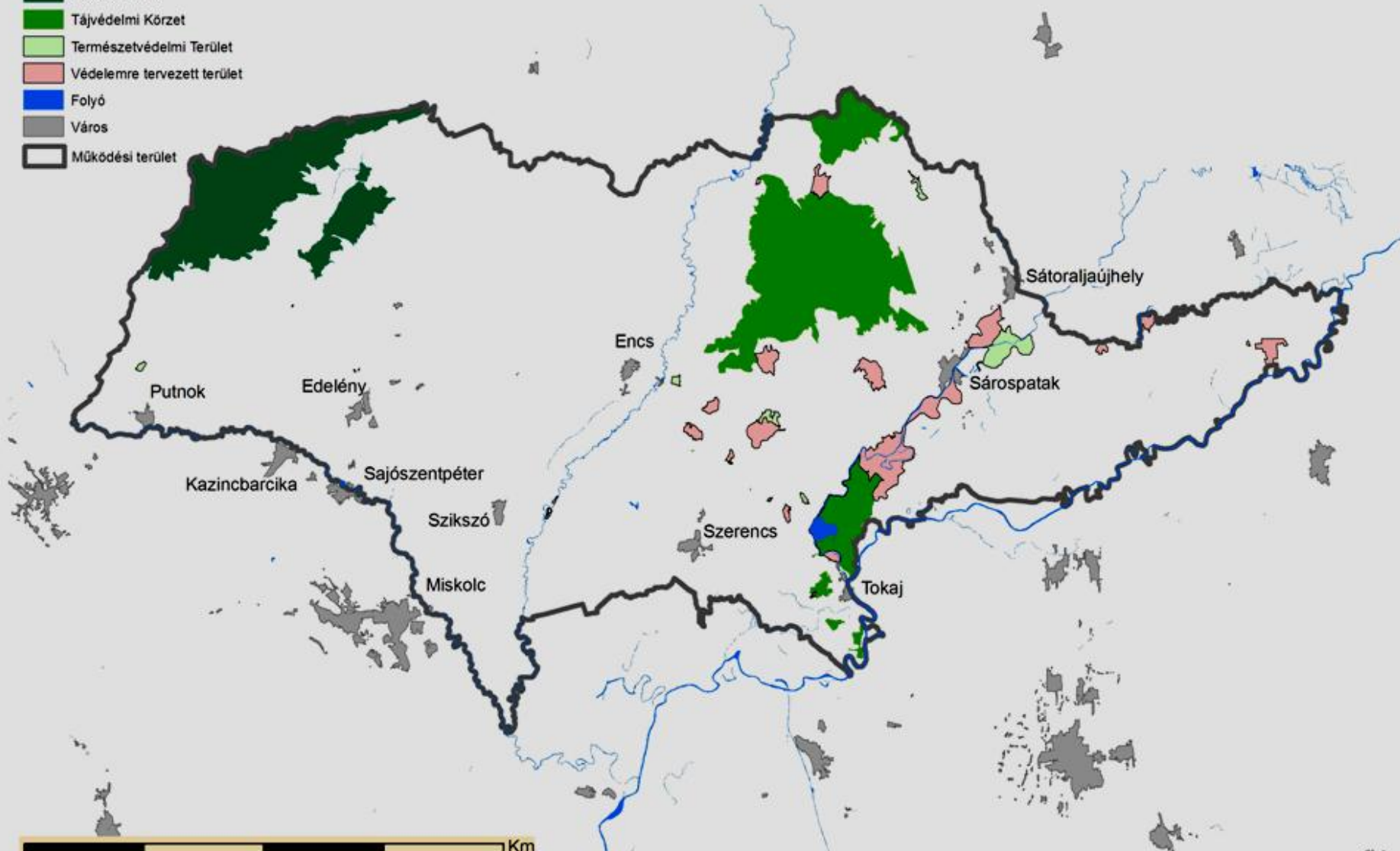
- 1973 - Szlovák-karszt Tájvédelmi Körzet
- 1977 - Szlovák-karszt Bioszféra Rezervátum
- 1995 - Világörökség cím (barlangok)
- 2001 - Ramsari terület
- 2002 - Szlovák-karszt Nemzeti Park
- 2005 - Domica védőöv
- 2007 - Buzgó-barlang védőöv
- 2011 - Gombaszögi-barlang védőöv

Védett természeti területek az ANPI illetékességi területén

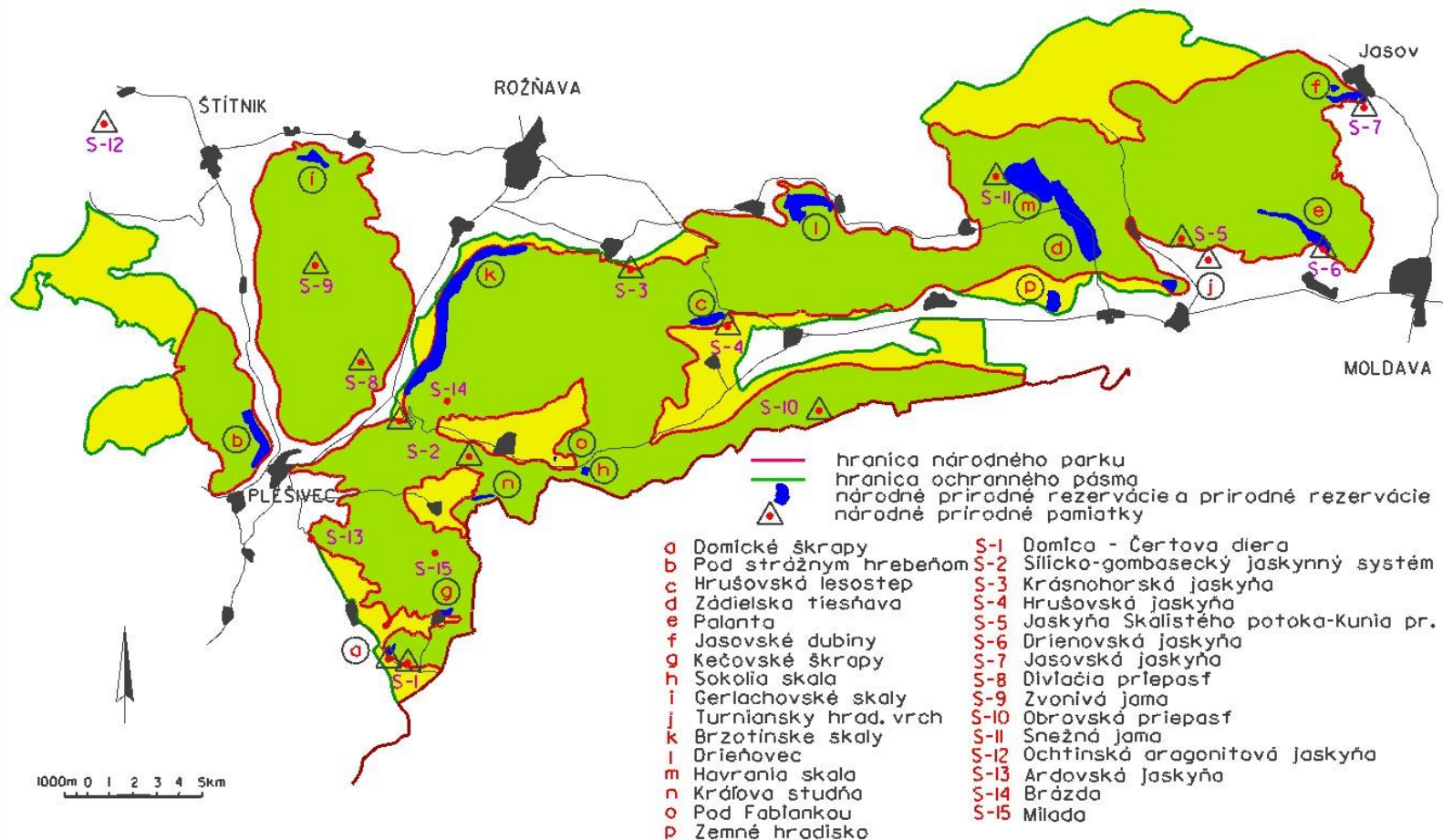
Védett természeti terület

- Nemzeti Park
- Tájvédelmi Körzet
- Természetvédelmi Terület
- Védelemre tervezett terület
- Folyó
- Város
- Működési terület

Védett természeti területek az Szlovák-karszton

MAPA OSOBITNE CHRÁNENÝCH ČASTÍ PRÍRODY SLOVENSKEHO KRASU

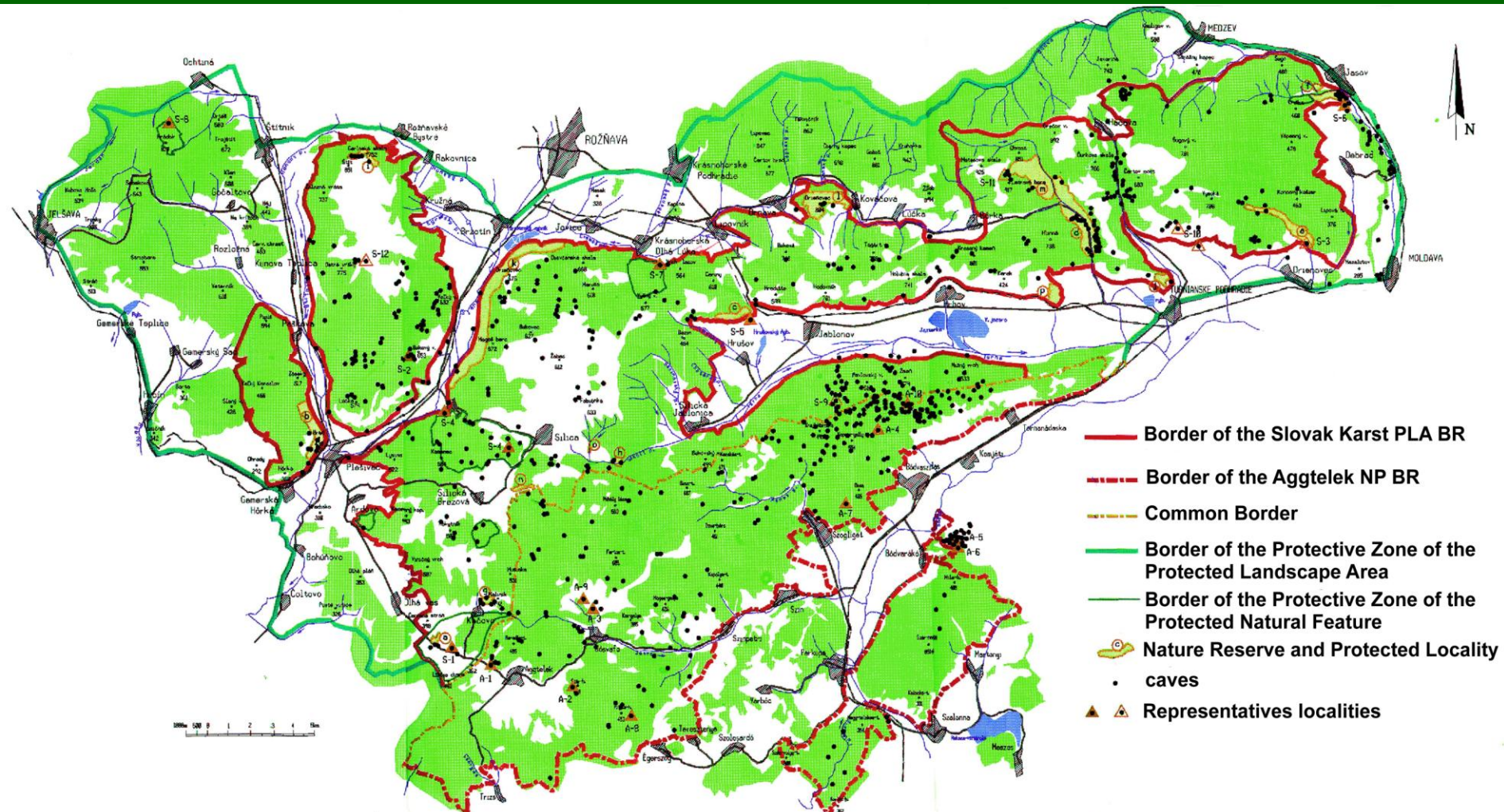
A nemzeti parkok értékei

- Földtani
- Vízrajzi
- Növénytani
- Állattani
- Tájképi
- Kultúrtörténeti
- Hagyományos gazdálkodási módok
- Őshonos háziállatok genetikai értékei

Világörökség

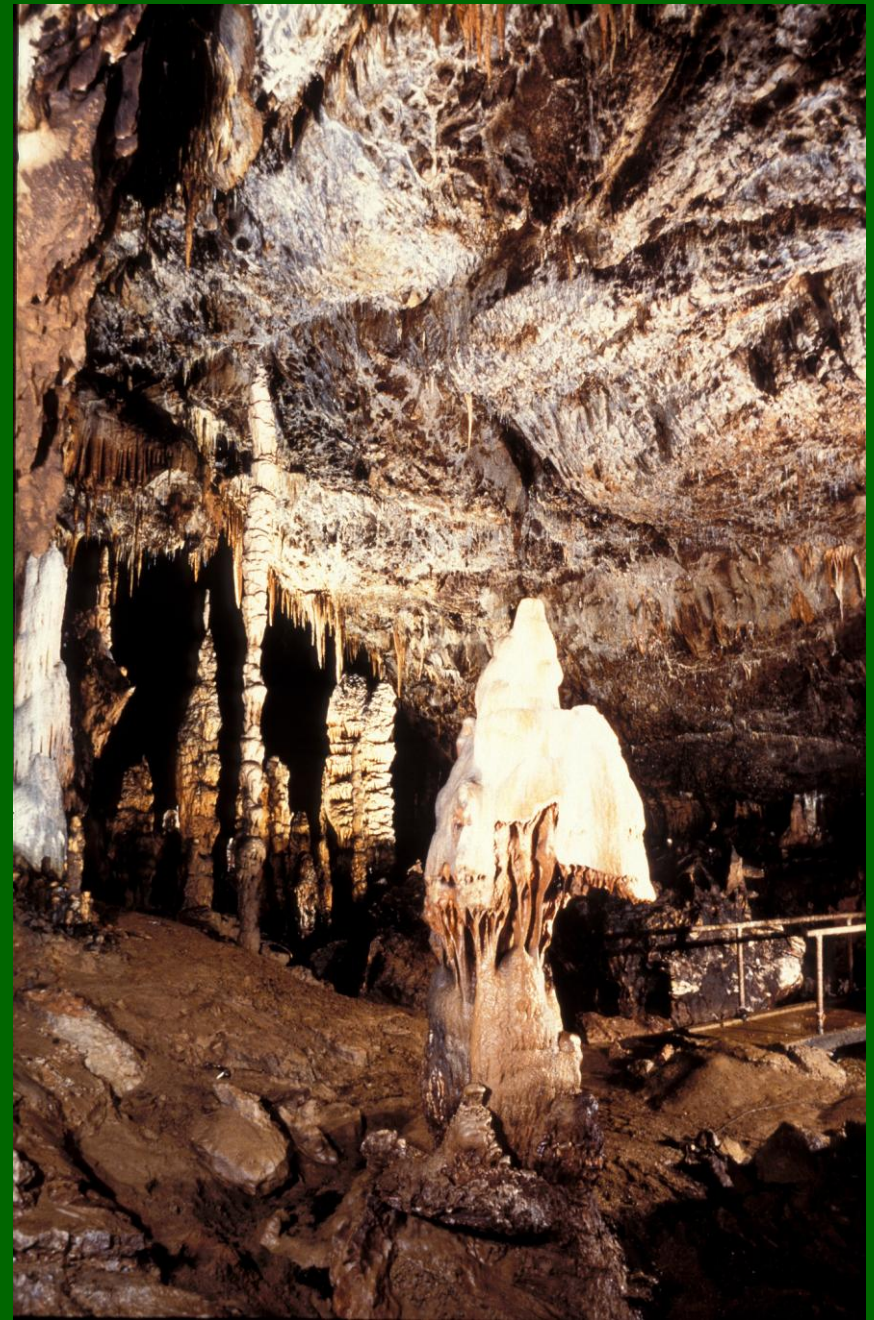
- 1995. december 6-án az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjait a Világörökség részévé nyilvánították.
- A 60 000 hektáron elhelyezkedő egységes karszterület, több mint 1200 barlangot rejt.
- A mérsékelt övi középhegységi karsztosodásra jellemző minden barlangtípus képviselteti magát (aktív patakos, időszakosan aktív patakos barlangok, zsombolyok, freatikus barlangok).
- Képződmények típus, forma és színgazdagsága.
- Páratlan élővilág, számos endemikus faj.
- Kiemelkedő régészeti leletek.

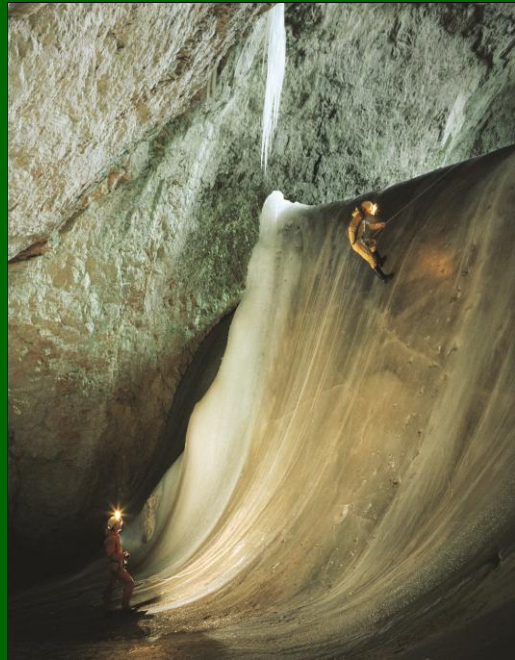
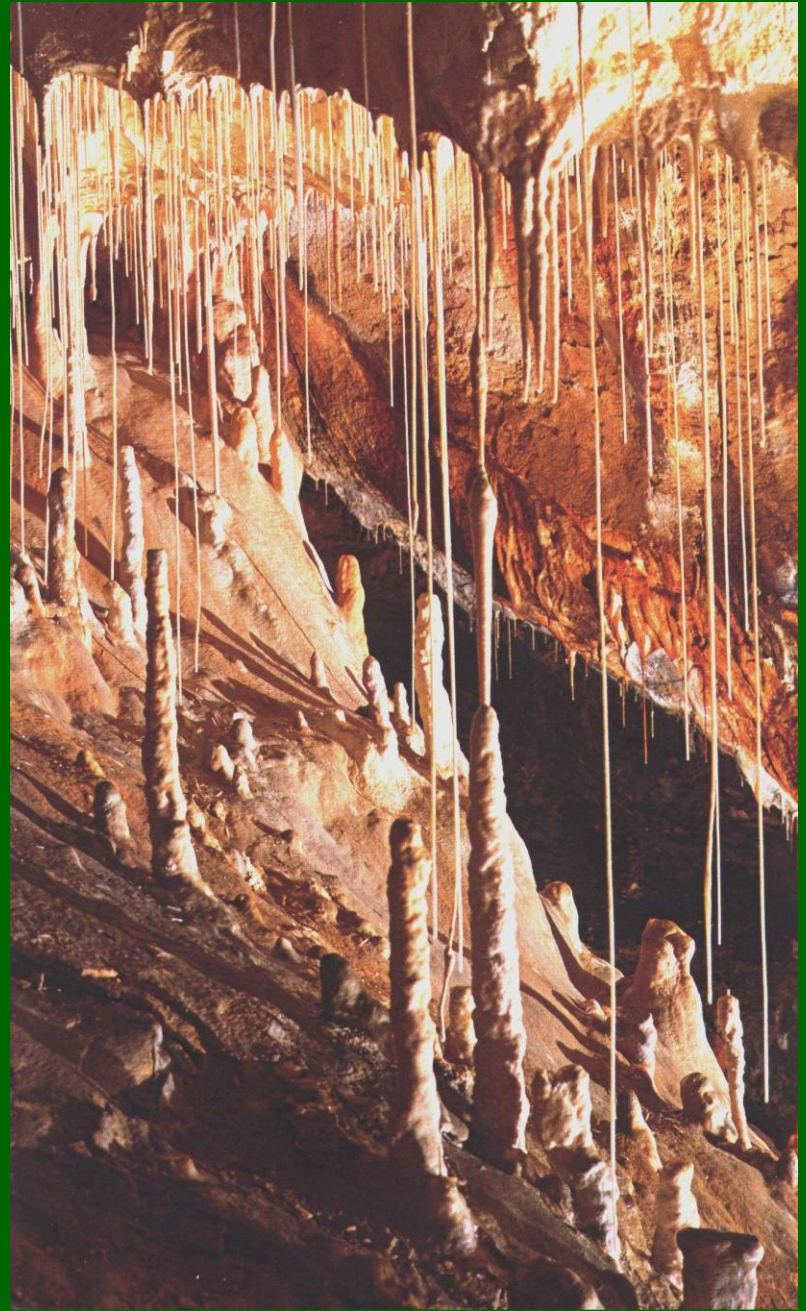

Földtani értékek

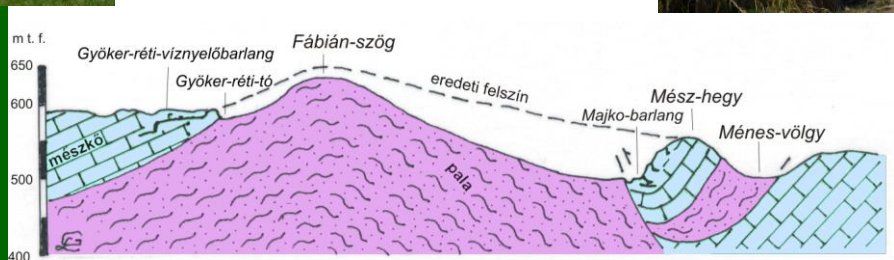

Vízrajzi értékek

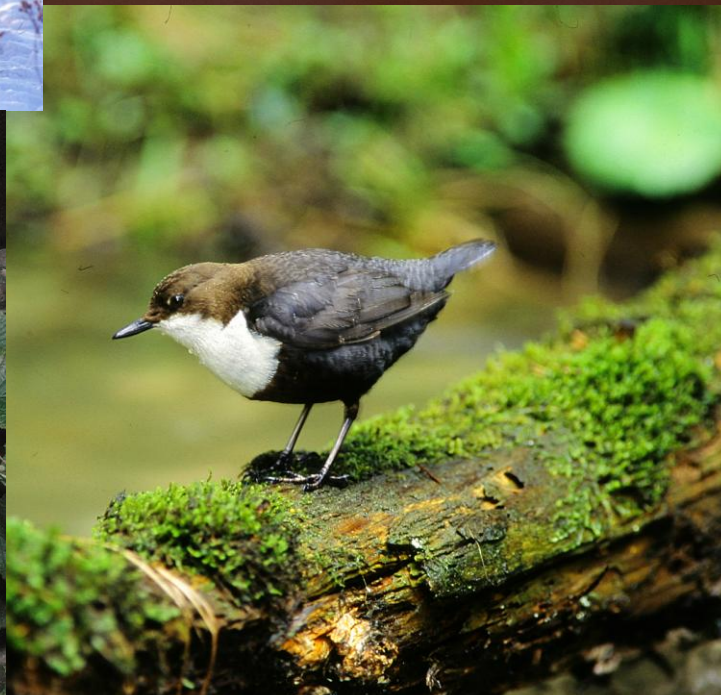

Botanikai értékek

Zoológiai értékek

Tájképi értékek

Kultúrtörténeti értékek

Őshonos háziállatok genetikai értékei

Nemzeti Parkok alapfeladatai:

- Védett természeti értékek megőrzése
- Ezen értékek kezelése
- Bemutatás

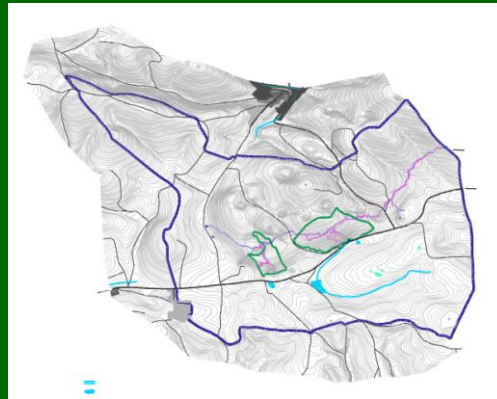
A barlangok kezelésének összhangban kell állnia a felszíni kezelésekkel.

Meg kell határozni a konkrét feladatokat, erre szolgál a **kezelési terv**

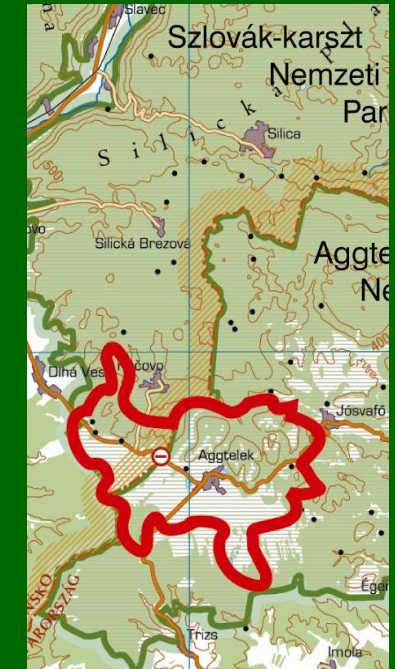
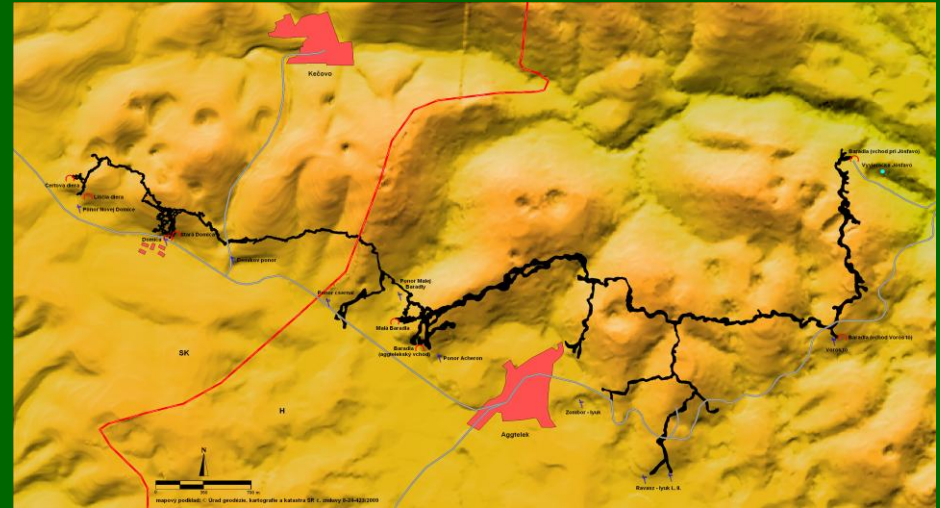
Barlangok kezelése

- Egységes karsztterület egységes kezelési elvek kialakítása
- Vízyűjtő területek lehatárolása
- Barlangok felmérése
- Felszíni védőterületek lehatárolása
- Korlátozó tényezők meghatározása
- Monitoring és ellenőrzés

Nézzünk meg egy-két példát!

- 1998-2000 a korábbi vizsgálati eredmények felhasználásával megindult a Baradla-Domica-barlangrendszer vízgyűjtőjének vizsgálata
- Vízgyűjtőterület lehatárolása
- Ramsari területté nyilvánítás 2001
- Közös védőövezet kijelölése

Közös vizsgálatok hidrológia, klimatológia területén

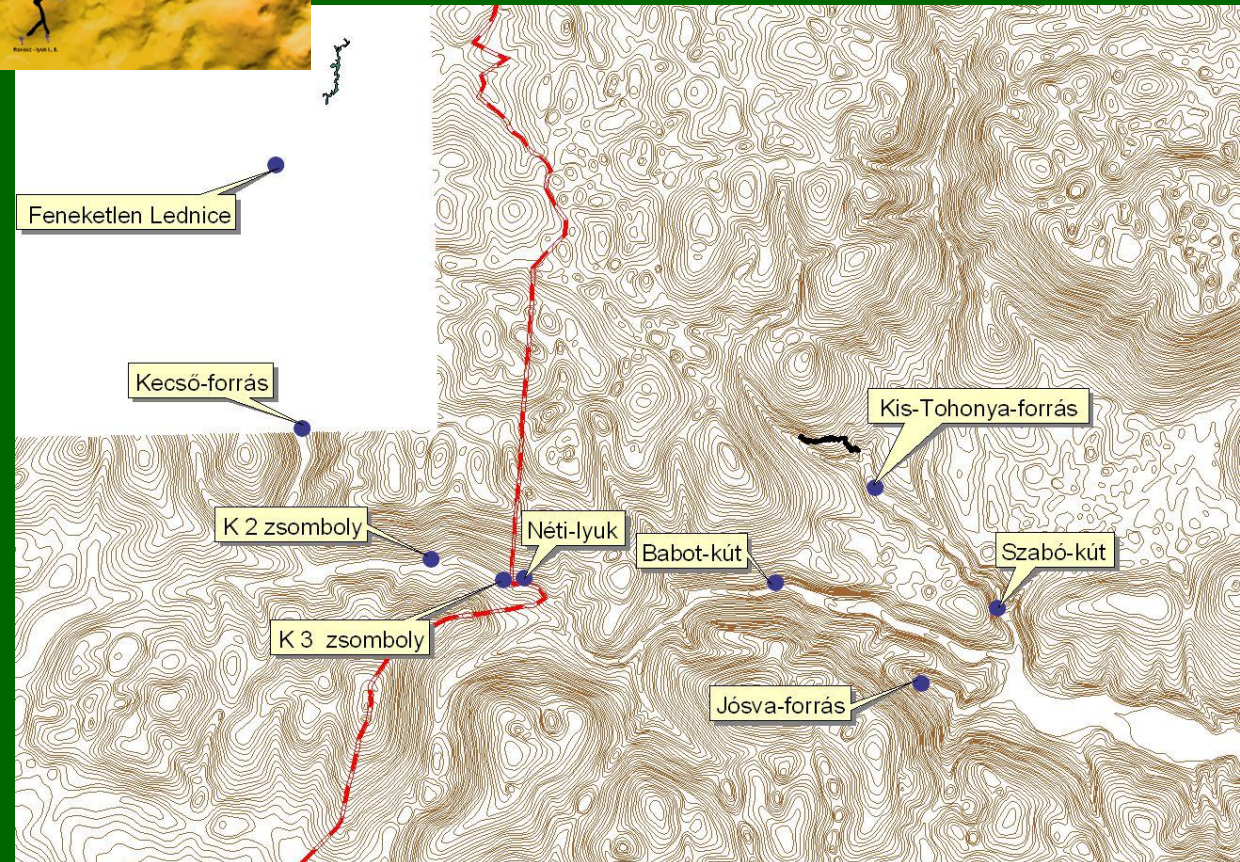
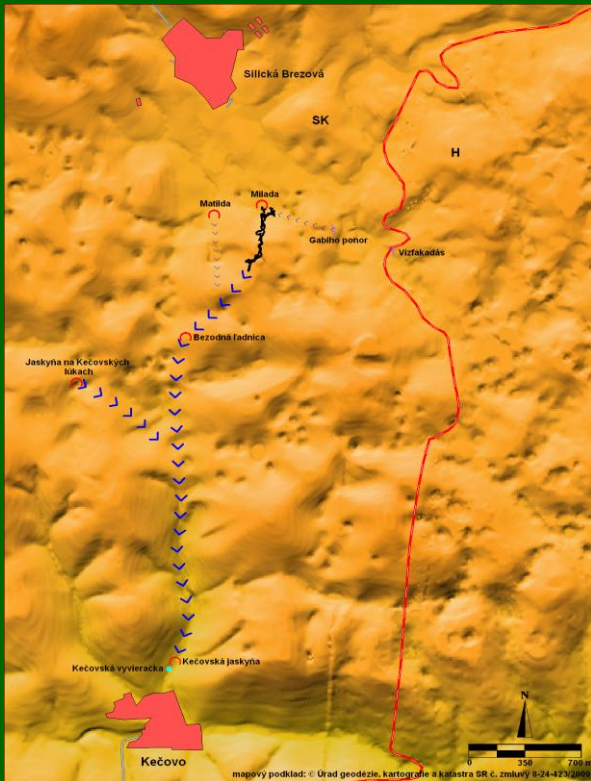
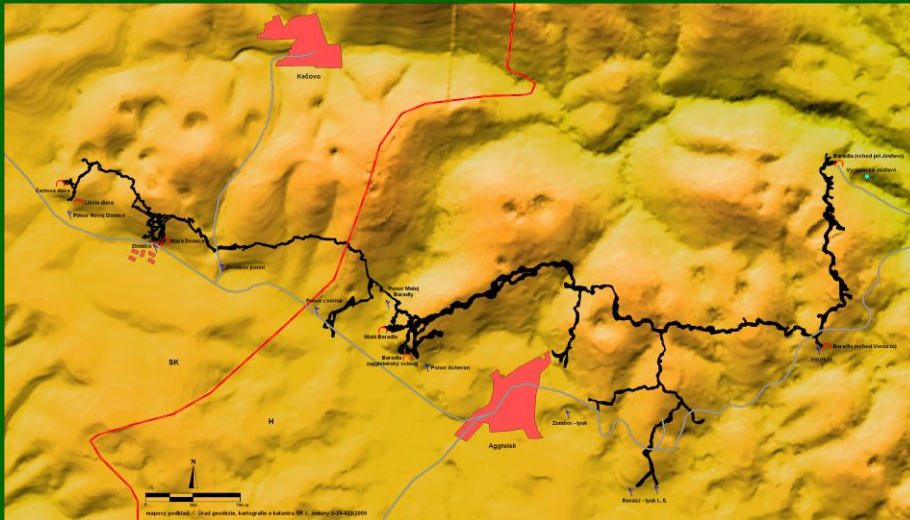
- 2001-ben kiépítésre került egy komplex vízminőség monitoring rendszer és több klímaállomás a Baradla-Domica-barlangrendszerben
- Folyamatos adatgyűjtés, közös kiértékeléssel
- Havária esetén egymás értesítése

Víznyomjelzések

2005 Domica

2006 Milada

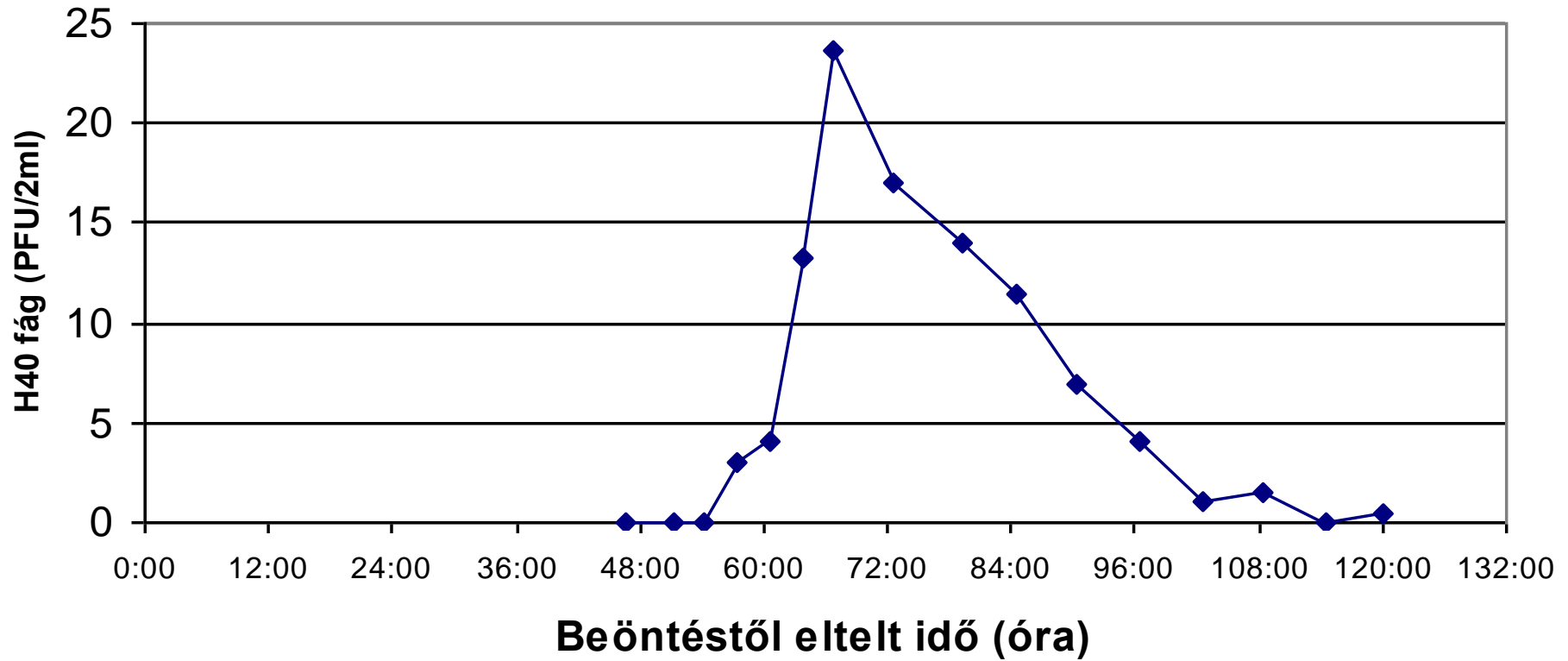

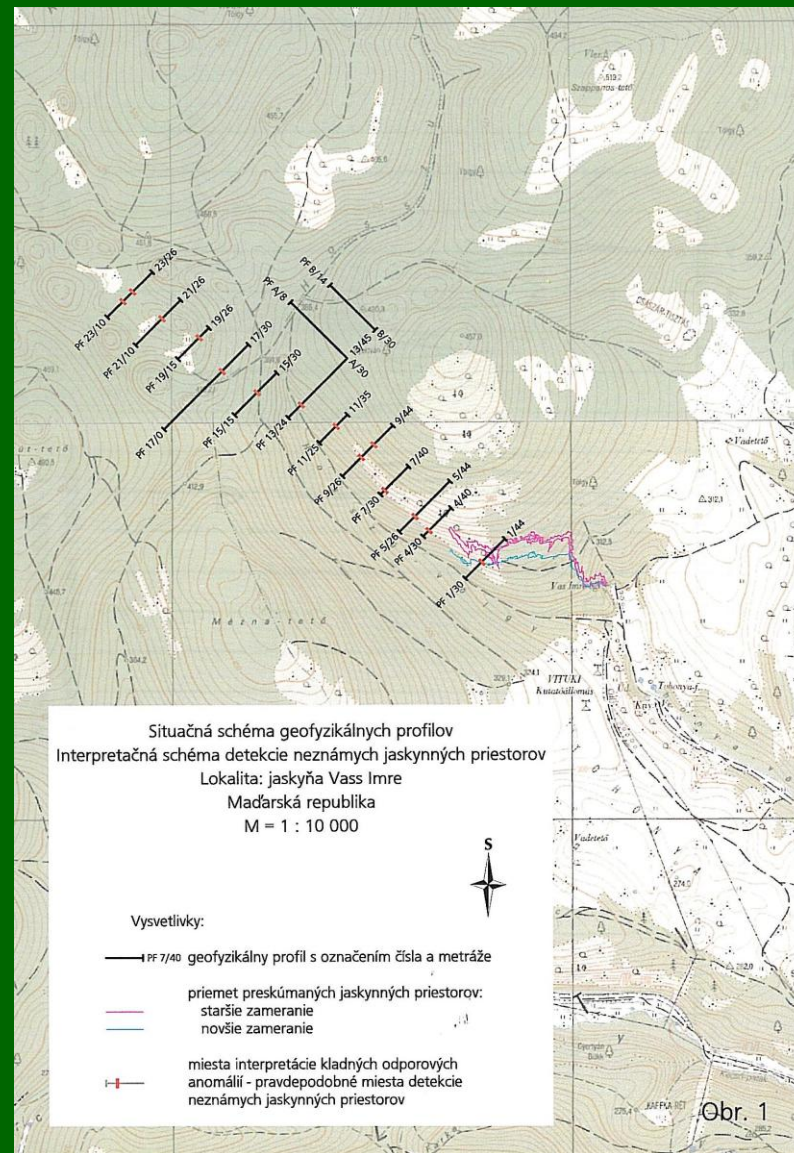
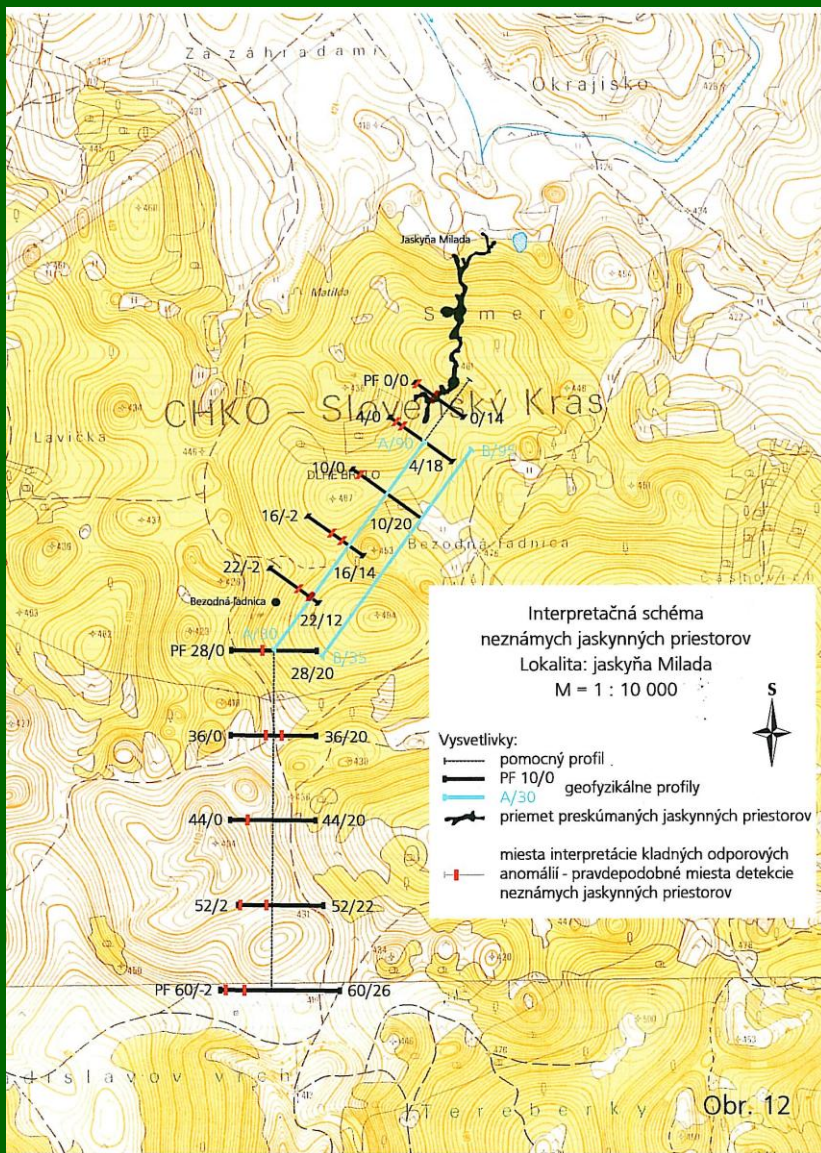

3. ábra - Jósva-forrás

Geofizikai vizsgálatok

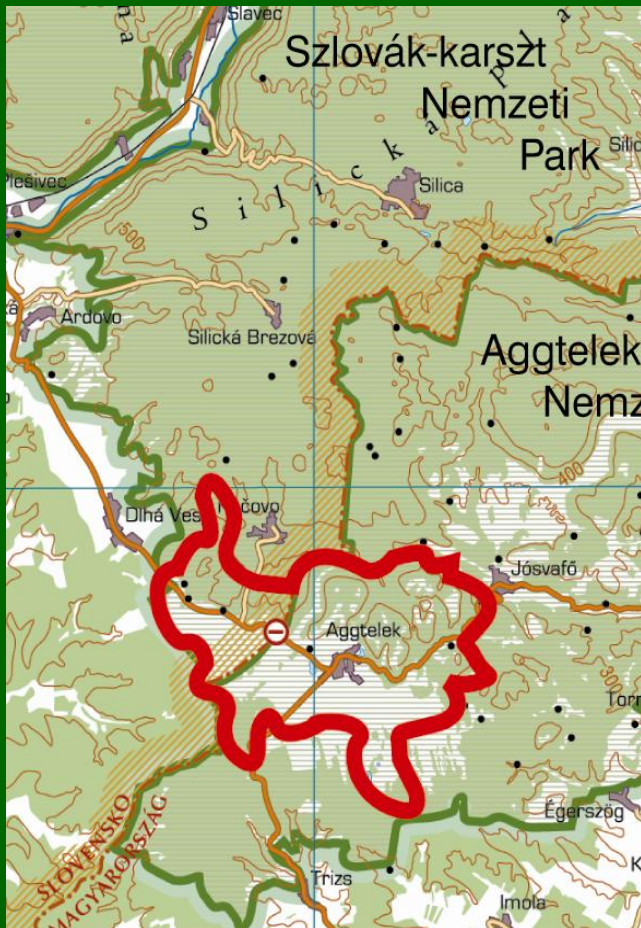
Közös feltáró kutatások

tervek

- **HUSK projekt 2012:** a Világörökség határon átnyúló barlangjainak kezelése
- Domica-Baradla monográfia

Köszönjük a figyelmet!

Fotók: Balciar Igor, Egri Csaba, Gaál Lajos, Gruber Péter, Kilík Ján, Kovács Richárd, Papáč Vladimír, Psoťka Jozef, Rózsa Sándor, Stankovič Jaroslav, Újvárosy Antal, Višňovská Zuzana, Zelinka Ján